

Bonapartes ”proklamation”

General Bonaparte skrev 1796 i ett brev till astronomen Barnaba Oriani i Milano:

”Vetenskaperna, som hedrar människans intelligens, och konsterna, som förskönar livet och bevarar stora händelser för eftervärlden, bör speciellt hedras av fria regeringar. Alla lärda män, alla de som har uppnått en hedervärd plats i vetenskapssamfundet, är fransmän, oavsett i vilket land de fötts. I Milano har de lärda inte åtnjutit den aktning de borde ha erhållit; tillbakadragna i sina laboratorier får de vara lyckliga om kungar och präster inte behandlar de illa. Så är inte läget i dag; tanken har blivit fri i Italien; nu finns varken inkquisition, intolerans eller despoter. Jag inbjuder de lärda att förena sig och att de till mig redogör för sina åsikter om vad som borde göras, eller vilka behov som de har, för att ge vetenskaperna och de sköna konsterna ett nytt liv och en ny existens. Alla som önskar resa till Frankrike kommer att få ett hedersamt välkomnande av regeringen. Den franska befolkningen värdesätter en kunnig matematiker, en välkänd målare eller en framstående person av vilket yrke det än må vara, högre än den rikaste och mest befolkade stad. Kommer ni [d.v.s. Oriani] då, medborgare, att framföra dessa uppfattningar till välrenommerade vetenskapsmän och konstnärer som befinner sig i Milano?”

Texten, som är skriven på franska, är hämtad från en artikel av Elio Antonello, *Bonaparte and the astronomers of Brera Observatory* (INAF-Osservatorio Astronomico di Brera), där även en översättning till engelska finns. Översättningen till svenska är gjord av Ulf Ekblad.

Bonaparte höll vetenskapen högt. Han betraktade sig själv som matematiker och därmed som medlem av vetenskapssamfundet. Den ovanstående citerade texten i brevet visade på Bonapartes sympatier med konsten och vetenskapen. Brevet riktades indirekt till konstnärer och vetenskapsmän i Lombardiet och det trycktes i flera tidningar i Paris. Brevet var nog, eftersom det aldrig nådde Oriani utan han läste det i tidningen, redan från början tänkt som ett öppet brev för spridning till allmänheten. Det var alltså ett sätt för Bonaparte att till allmänheten tillkännage sin ståndpunkt i dessa frågor.